

Az Idősügyi Tanácsadó Kör véleménye Oroszlány Város Szociális Szolgáltatásfejlesztési Koncepciójának tervezetéhez

Az általunk áttekintett Szociális Szolgáltatásfejlesztési Koncepció a jogszabályok által meghatározott kereteknek megfelelően épül fel. A keretrendszer sajnos több esetben duplikációt eredményez, mely nem a készítő hibája.

Nehezítette a szakemberek munkáját a tervezés szempontjából fontos területek adathiánya, pl. a lakosság egészségi állapotára és a fogyatékkal élők számára, körülményeire vonatkozó aktuális információk. Ezen területek helyzetének ismerete alapja a valós szükségletekre épülő tervezésnek.

A Koncepció adatai is láttatják, hogy szociális ellátórendszer működtetése fokozottan, egyre nagyobb arányban az önkormányzatokat terheli. Míg 2010-ben az intézményi bevétel 58,8%-át az állami normatíva, 41,2 %-át a fenntartó biztosította, addig 2019-ben ez az arány jelentősen megváltozott: az állami normatíva már csak a bevétel 45,3%-át adja (a normatíva mértéke 109,8 %-kal, az önkormányzati támogatásé 178,1%-kal nőtt az adott intervallumban). Fontos volna az állami felelősség-vállalás növelése.

Az Idősügyi Tanácsadó Kör a Koncepció idősök helyzetére vonatkozó elemének áttekintésére kapott felkérést. Ennek megfelelően az idős korosztály helyzetére, szükségleteire vonatkozó területre fókuszál véleményének kialakításánál.

Az idősök helyzetének ismeretére vonatkozóan aktuális adatok, ismeretek birtokában van az önkormányzat a 60 év felettiek körében 2018-ban elvégzett felmérésnek köszönhetően. A felmérés az érintett korosztály negyedét érintette. A megismert adatok, információk releváns mutatók, melyek a teljes korosztályra kiterjeszthetők. A felmérés alapján a Képviselő testület intézkedési tervet fogadott el az idős korosztály élethelyzetének javítása, életvitelének könnyítése érdekében. A jelen helyzet ismeretében csak reménykedni tudunk abban, hogy legégetőbb elemeiben sikerül előrelépni.

A felülvizsgálat készítésének időszakában nagy kihívással kell szembenéznie a szociális ellátórendszernek a koronavírus járvány kapcsán. Az eddigi tapasztalatok alapján elmondható, hogy Oroszlány város szociális ellátórendszerében részt vevők a helyzethez igazodva rugalmasan, erejükön felül szervezik és biztosítják szolgáltatásaikat. Az Önkormányzat fenntartásában működő Önkormányzati Szociális Szolgálat bevezetett intézkedései az ellátottak védelmének érdekében születtek úgy, hogy közben igyekeznek a szakmai feladatellátáshoz szükséges intézményi érdekek mellett a munkavállalói érdekeket is figyelemmel kísérni.

A készítő szakmai szerénységének tudható be, hogy a kritikus helyzet elkerülésére érdekében végzett erőfeszítésükről csak érintőlegesen olvashattunk az anyagban.

A tavasszal fellépő járványhelyzet az idős, betegséggel bírók körére jelent nagy veszélyeket. A város járványügyi intézkedései, szociális szolgáltatása, a széleskörű civil összefogás példaértékű a településen.

A fentiekben említett nehézségek és ezek jósolhatatlan következményei alapján érthető, hogy konkrét intézkedéseket, határidőket nem jelenítenek meg az anyagban. Felelősen csak vágyakat lehet megfogalmazni a ténylegesen feltárt élethelyzetek és szolgáltatási hiátusok alapján.

A súlyos humánjárvány következményeként kialakult helyzetre tekintettel módszeresen, a helyi adottságokra, a gazdaság teherbíró képességére figyelemmel kell a szociális szolgáltatások rendszerét újragondolni. Elkerülhetetlen a prevenciós intézkedésekre való fokozott fókuszálás, a reális és valós igények újragondolása az anyagi lehetőségek határain belül.

A közös gondolkodást segítő szeretnénk felajánlani együttműködésünket. Reméljük, hogy tudunk segíteni akár egy koncepció elkészítése előtt is gondolatainkkal. Történtek ugyan kezdeményezések, törekvések erre, de sajnos még mindig nem tudott megvalósulni előremutató párbeszéd.

Végezetül néhány gondolatot fogalmaznánk meg az elkövetkező időszakra:

- Az idős korosztály élethelyzetének ismeretéhez - az előzőekben már említett fogyatékkal élők és tartós/krónikus betegséggel (pl. demencia) bírók mutatóin túl - fontos lenne a hajléktalan ellátásban részesülők demográfiai jellemzőinek és legfontosabb szociális jellemzőinek bemutatása, az idősellátás iránti igényeik ismerete.
- A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szervezésének stádiumáról szívesen olvastunk volna. Pl. 2019. január 1-től hányan használják, mekkora kapacitás áll rendelkezésre, a már meglévő esetek tapasztalatai.
- Az idősok tartós elhelyezésére vonatkozóan a lehetőségek áttekintését, keresését érdemes lenne tervezni az ellátórendszer koncepcióját megjelenítő táblázatban.
- Az ágazatban dolgozók, szakképzettségének és a jövedelmi viszonyainak bemutatása meghatározó lehet a fejlesztések szempontjából.
- A Koncepció hangsúlyozza a civilszervezetekkel való együttműködés szükségességét. A kapcsolat kezdeményezésére, az együttműködésre irányuló tevékenység bemutatása teljesebbé tenné az anyagot.

Kérdésünk:

- Milyen okok miatt keresik meg az Idősek Átmeneti Otthonát, hányan várnak az elhelyezésre? Ennek ismerete fontos az ellátás átalakítása szempontjából.
- Van-e igény a demens személyek nappali ellátására?

Javaslatunk:

- A Szociálpolitikai kerekasztal résztvevőinek körét civilszervezetekkel történő bővítésével javasoljuk a helyi rendeletben. Pl.: Idősügyi Tanácsadó Kör.
- Nappali ellátáshoz jutás segítésére fontos lenne szállítási lehetőség biztosítása
- A járvány megmutatta, hogy folyamatos kapcsolattartásra van szükség az idősok és a különféle szolgáltatások között, ezért egységes „Call Center” létrehozását javasoljuk, folyamatos ügyelettel, különösen, ha a járvány folytatódik, de járványmentes időben is biztonságot nyújt.
- A házi segítségnyújtás keretein belül a szociális segítésre vonatkozó, alacsonyabb intenzitású szükségletek kielégítésére komoly igény mutatkozott a járvány első szakaszában. Ezen a területen (bevásárlás, gyógyszerértékesítés stb.) a szolgáltatások jó példáinak összegyűjtését követően lehet ajánlást összeállítani a házi segítségnyújtás szervezésének újragondolására, költséghatékony megoldások megfogalmazására. A szolgáltatás adatai ismeretében fontos lenne a szolgáltatás

bővítése - önkormányzati erőfeszítések árán is -, mert csak így lehetne mérsékelni a bentlakásos intézményi ellátásra igényt tartók számát.

- Hasonlóan a védőnői rendszerhez, az új kihívásokhoz igazodó szenior szociális munkás hálózat működtetésére lenne szükség, akik nem hagynak egyetlen idős embert az adott településen méltatlan körülmények között.
- Az időskorúak átmeneti otthonának működtetését az önkormányzat annak ellenére felvállalta, hogy ez nem kötelező feladata. Az intézmény évek óta teljes kihasználtsággal működik, mégsem tudja minden jelentkező igényét kielégíteni. Tudjuk, hogy jogszabály szerint ez az ellátási forma megszűnik. Fontosnak tartjuk, hogy az önkormányzat - szándékainak megfelelően – segítse egy idősotthon működési feltételeinek belátható időn belüli megvalósulását.

Szeretnénk köszönetet mondani azért, hogy az időskorúak szociális ellátásáról véleményünket meghallgatják. Kérjük, hogy a város gazdasági lehetőségeihez mérten építsék be javaslatainkat az ellátó rendszer fejlesztésébe, mert azok jelentősen javíthatják az idősök élethelyzetét.

Oroszlány, 2020. november 8.

Idősügyi Tanácsadó Kör